

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2007

Aprovada pel Patronat de la Fundació Privada Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari UPC-IRTA el dia 18 de juny de 2008

La Fundació Privada Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari UPC-IRTA es va constituir en data 20 de desembre de 2005. El seu domicili social està situat a Campus del Baix Llobregat, Parc Mediterrani de la Tecnologia, a l'avinguda del Canal Olímpic 15 de Castelldefels.

La **Fundació Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari UPC-IRTA (CREDA)**, fundació privada, es crea amb la finalitat d'inspirar-se en un model d'actuació pública dirigida al desenvolupament de l'agricultura, la modernització de llurs estructures així com la potenciació del medi rural. El CREDA té com a **missions i objectius** els següents:

- a) Impulsar la recerca i la prestació de serveis en els àmbits de l'economia, el dret i la sociologia aplicats als àmbits agroalimentari i de desenvolupament rural de la nostra societat.
- b) Assessorar a la Generalitat de Catalunya en temes relacionats amb l'economia agroalimentària.
- c) Prestar assistència i suport tècnics a les empreses i organitzacions del sector agroalimentari de l'economia, i assessorar i donar suport tècnic a les institucions i organismes públics que ho requereixin per tal de millorar la seva capacitat de treball i de prestació de serveis.
- d) Impulsar la cooperació científica amb altres centres nacionals i internacionals de recerca en economia i desenvolupament agroalimentaris.
- e) Organitzar activitats i cursos de formació sobre aspectes bàsics, científics i tecnològics en els àmbits propis de l'institut.
- f) Participar en els programes de formació de les universitats catalanes en els àmbits de treball de la fundació.
- g) Difondre informació científica i tècnica sobre els camps esmentats.
- h) Promoure el desenvolupament de la ciència i la transferència de tecnologia.
- i) Impulsar les activitats d'extensió tècnica vinculades als processos inclosos en els àmbits d'estudi i anàlisi del CREDA.

j) Promoure i posar al servei de la comunitat científica un centre basat en criteris de qualitat, que amb la voluntat de ser centre de referència, sigui competitiu i especialment apte per a concórrer per si mateix o en col·laboració amb d'altres entitats a diferents programes d'investigació.

Els patrons de la Fundació a data 31 de desembre de 2007 són:

- IRTA (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries)
- UPC (Universitat Politècnica de Catalunya)

INDEX DE LA MEMÒRIA

<i>I. SÍNTESE D'ACTUACIONS MÉS RELLEVANTS</i>	
I.1. Activitats de creació del Centre	4
<i>II. PROJECTES, CONTRACTES I ENCÀRRECS DE SERVEIS R+D+T</i>	
II.1. Projectes competitius	5
II.2. Contractes i encàrrecs de serveis R+D+T	
II.2.1 Observatoris	11
II.2.2 Contractes	12
<i>III. TRANFERENCIA DE TECNOLOGIA</i>	
III.1. Conferències i seminaris impartits, per invitació	17
III.2. Congressos organitzats pel centre	17
<i>IV. PUBLICACIONS</i>	
IV.1. Articles científics	18
IV.2. Comunicacions presentades a congressos	19
IV.3. Tesis Master dirigides, llegides al 2007	21
<i>V. ALTRES ACTIVITATS</i>	
V.1. Revisors de revistes científiques 2007	21
V.2. Seminaris organitzats al CREDA	22
V.3. Estades i col·laboracions en altres països	23
<i>VI. PERSONAL DEL CENTRE A 31 DE DESEMBRE DE 2007</i>	
VI.1. Personal RDT	23
VI.2. Personal RDT en pràctiques	23
VI.3. Personal serveis científic i tècnics	23
VI.4. Personal Suport i Administració	23

I. SÍNTESE D'ACTUACIONS MÉS RELLEVANTS

I.1. Activitats de creació del Centre

El personal de CREDA té àmplia experiència en diversos aspectes relacionats amb l'economia i el desenvolupament agroalimentari.

Les principals àrees d'actuació del CREDA són:

- **Investigacions de mercat i comportament del consumidor:** estudis ad hoc per a empreses específiques (posicionament al mercat, demanda potencial, anàlisis de proveïdors...). Enfocament cap a tot tipus de productes: aliments funcionals, ecològics, agricultura integrada, aliments transgènics, aliments de quarta i quinta gama..., etc.
- **Demanda d'aliments:** hem realitzat treballs sobre l'impacte dels escàndols alimentaris sobre la demanda de carns. Així mateix s'ha estudiat la incidència de la informació que relaciona dieta i salut sobre la demanda d'aliments. Finalment, hem realitzat estudis sobre l'impacte econòmic de diverses mesures encaminades a reduir el problema del sobrepès i la obesitat.
- **Estudis relacionats amb el desenvolupament rural:** En aquest sentit, i pensant que el futur del món rural no ha de dependre exclusivament del desenvolupament del sector agrari, l'enfocament que s'adopta és integrador i multidisciplinari, incloent aspectes com: desenvolupament d'infraestructures, urbanisme, turisme, aspectes logístics, **impactes ambientals, etc.**
- **Estudis sectorials:** fruites, oli d'oliva, porcí,...
- **Anàlisis de preus:** el CREDA té una àmplia experiència en la determinació i predicció de preus. Així mateix, sobre les relacions espacials i verticals de preu. En especial s'ha preocupat d'analitzar fins a quin punt els productes agraris són o no els responsables de la inflació.
- **Estudis de competitivitat d'explotacions agrícoles i ramaderes:** viabilitat, adopció d'innovacions tecnològiques.
- **Estudis d'impacte de polítiques agràries**
- **Estudis d'impacte ambiental,** sobre tot centrades en la valoració econòmica d'externalitats.

- **Estudis sobre les estratègies de les indústries agroalimentàries** i sobre els efectes de les seves polítiques d'investigació i innovació.
- **Comportament dels detallistes** i del sector de la restauració en la demanda d'aliments.

II. PROJECTES, CONTRACTES I ENCÀRRECS DE SERVEIS R+D+T

II.1. Projectes competitius

Títol del projecte: **Market and Trade Policies for Mediterranean Agriculture: the case of fruit/vegetable and olive oil (MEDFROL)**

Entitat finançadora: VI Programa Marc de la UE
Referència de la concessió: SSPE-CT-2004-502459
Num. d'entitats participants: 9 partners
Durada: 2004-2007
Pressupost finançat: 137.700€
Investigador coordinador: Konstadinos Mattas

Títol del projecte: **GM and non-GM supply chains: their CO-Existence and TRAcability (CO-EXTRA)**

Entitat finançadora: VI Programa Marc de la UE
Referència de la concessió: 007158
Num. d'entitats participants: 51 partners
Durada: 2005-2009
Pressupost finançat: 114.324€
Investigador coordinador: Ives Bertheau

Títol del projecte: **Factors Determinants i Potencial de Desenvolupament del Mercat de productes ecològics**

Entitat finançadora: INIA
Referència de la concessió: RTA2006-00002-00-00
Durada: 2006-2008
Pressupost finançat: 44.020,80€
Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Els efectes de les mesures de Desacoblament de la PAC sobre les decisions de producció**

Entitat finançadora: Direcció General d'Investigació del Ministeri d'Educació i Ciència
Referència de la concessió: AGL2006-00949
Durada: 2006-2008
Pressupost finançat: 51.183€
Investigador coordinador: Teresa Serra

Descripció dels projectes competitiu

▪ GM and Non-GM Supply Chains: their CO-EXistence and TRAceability (CO-Extra)

Es tracta d'un projecte multidisciplinar, finançat dins del 6è programa Marc de la UE l'objectiu del qual consisteix en desenvolupar una sèrie d'eines i metodologies fàcils de portar a la pràctica, així com de coordinar-les amb les ja existents i integrar-les en un sistema de presa de decisions que faciliti la coexistència entre productes Modificats Genèticament (MG) i no MG. Així mateix, tracta de desenvolupar mecanismes que permetin assegurar la traçabilitat dels organismes MG al llarg de la cadena alimentària. Finalment, el projecte tracta d'anticipar tant en termes quantitativs com qualitativs la futura expansió d'aquest tipus d'organismes.

Una característica important d'aquest projecte és que l'avaluació de les diferents metodologies i eines no només es realitza des d'un punt de vista tècnic, sinó que també s'abordarà des d'una perspectiva, econòmica, social i legal .El projecte està dissenyat per mantenir contactes permanents amb potencials usuaris d'aquesta tècnica amb la finalitat d'avaluar el seu possible impacte i acceptació.

El CREDA participa en l'avaluació econòmica i en la percepció social dels aliments modificats genèticament. En concret, s'encarrega d'analitzar a Espanya els possibles punts crítics que la coexistència d'organismes MG i no MG poden generar al llarg de la cadena de comercialització. Cal tenir present que Espanya és l'únic país europeu en què la superfície dedicada a un cultiu transgènic (el blat de moro) ocupa una part rellevant de la superfície cultivada total. Així mateix, el CREDA coordina juntament amb la Universitat de Reading, l'estudi sobre el grau de coneixement, la percepció social, les actituds i les intencions de compra dels consumidors sobre els aliments transgènics davant dels aliments convencionals. Fins al dia d'avui s'han realitzat les entrevistes necessàries per a abordar la coexistència al llarg de la cadena de comercialització i s'ha dissenyat el qüestionari que es realitzarà als consumidors a cinc països (Regne Unit, Espanya, Alemanya, Dinamarca i Polònia). Durant la primavera del 2007 es varen implementar els qüestionaris als consumidors dels diferents països. La base de dades es va tenir llesta abans de l'estiu del 2007 i al mes de setembre es va procedir a l'anàlisi de dades. El resultat descriptiu es varen presentar al més d'octubre, tot seguit es va dur a terme l'anàlisi dels models d'elecció, obtenint una primera versió de resultats al febrer del 2008. Actualment s'estan acabant d'analitzar les dades per a ser presentades al Juliol del 2008, en el marc d'un Workshop sobre experiments d'elecció que

tindrà lloc els dies 3 i 4 de Juliol a Barcelona. Cal remarcar que aquest workshop l'organitza el CREDA i està parcialment finançat pel projecte CO-extra.

▪ **Market and Trade Policies for Mediterranean Agriculture: the Case of Fruit, Vegetable and Olive Oil, (MEDFROL)**

Els tretze països Mediterranis que no formen part de la UE (Malta, Turquia, Marroc, Algèria, Tunísia, Egipte, Xipre, Líban, Síria, Israel, Palestina i Jordània), formen un conjunt que, si bé posseeixen característiques molt heterogènies, comparteixen senyals d'identitat comuns. Tot i això, no podem oblidar que existeixen grans disparitats entre ells. Per exemple, mentre que la renda per càpita al 1999 va ser de 16.200 i 11.600 dòlars a Israel i Xipre, respectivament, pràcticament no arribava als 1.500 dòlars a Marroc, Egipte i Jordània. Tot i disposar d'unes condicions climàtiques semblants, diferències en els nivells de mecanització i en la utilització de factors productius ha generat grans diferències en la productivitat. En tot cas, i amb l'excepció de Malta, Israel, Líban i Xipre, el sector agrari constitueix una part fonamental de l'economia d'aquests països amb xifres d'ocupació que varien entre el 25 i el 40% de la ocupació total.

La UE constitueix el primer soci comercial d'aquests països. Pràcticament dues tercers parts de les seves exportacions tenen el seu destí a la UE. A més, la UE ha concedit una sèrie d'avantatges comercials a la majoria d'aquests països de manera bilateral fins la firma de l'Acord de Barcelona de 1995 pel qual es creava una Zona de Lliure Comerç amb els països de la Conca Mediterrània. La creació d'aquesta Zona de Lliure Comerç, les negociacions en el si de la Organització Mundial de Comerç i l'entrada d'algun d'aquests països el 2004 a la UE (Malta i Xipre) ha generat certa incertesa sobre les possibles conseqüències d'aquests fets sobre les economies agrícoles dels països de la Conca Mediterrània.

En aquest sentit, els objectius d'aquest projecte finançat pel 6è Programa Marc de la UE són:

1. Descriure la situació actual dels sectors agrícoles dels països del mediterrani, prestant especial atenció als sectors de fruites i hortalisses i oli d'oliva.
2. Realitzar un estudi comparatiu entre els diferents països sobre els nivells de productivitat i eficiència en els sectors mencionats.
3. Analitzar la competitivitat via preu dels països mediterranis als mercats de la UE

4. Construir un model de comerç internacional capaç d'avaluar les conseqüències de diferents escenaris de liberalització comercial.
5. Realitzar les recomanacions necessàries als decisors polítics en temes de política agrària i comercial.

El CREDA coordina la consecució dels objectius 2 i 3. El proyecto ha finalizado en el año 2007. De la actividad en la que ha participado el CREDA han surgido seis documentos: tres referidos a aspectos relacionados con la eficiencia técnica de las explotaciones y otros tres con la competitividad exterior de las exportaciones de los países mediterráneos. De los tres trabajos elaborados en cada caso, uno es metodológico y los dos restantes recogen sendas aplicaciones a los sectores del aceite de oliva y las frutas y hortalizas, respectivamente. En la actualidad se han elaborado cuatro artículos, que están siendo objeto de evaluación en sendas revistas científicas internacionales.

▪ **Factors determinants de l'adopció i consum d'aliments ecològics**

L'objectiu principal d'aquest projecte se centra a analitzar els principals factors determinants de les decisions de productors (consumidors) a l'hora de produir (consumir) aliments procedents de l'Agricultura Ecològica. En relació amb els productors, el projecte se centra en la decisió sobre la seva conversió cap a l'Agricultura Ecològica, incorporant explícitament les seves preferències de risc. En aquest sentit, els objectius específics que es pretenen obtenir són els següents:

1. Desenvolupament d'un model teòric que expliqui la decisió d'adoptar tècniques de producció ecològiques. El model incorporarà les diferències de risc entre les pràctiques convencionals i ecològiques, així com les preferències de risc, i s'especificarà de manera paramètrica amb la finalitat que pugui ser estimat econòmicament.
2. Producció d'una base de dades d'explotacions ecològiques i convencionals amb una doble finalitat: 1) subministrar la informació rellevant per l'estimació econòmica; i 2) permetre comparacions en quan a les característiques de les explotacions ecològiques i convencionals per un mateix tipus de producte.

Des del punt de vista dels consumidors es tractarà de conèixer aquells factors que influeixen en el grau de coneixement que tenen dels aliments Ecològics, les seves actituds cap als mateixos i la disposició a pagar un sobrepreu per ells. Per obtenir aquest objectiu general el projecte es planteja:

1. Dissenyar una subhasta experimental per analitzar la disposició dels consumidors a pagar un sobrepreu per un aliment ecològic.
2. Especificar i estimar un model multiequacional que permeti analitzar conjuntament les diferents etapes en el procés de decisió del consumidor: grau de coneixement, actituds i intenció de compra.

Per a l'aplicació empírica, se seleccionaran dos estudis del cas (el més propers possibles tant a nivell del productor com del consumidor; i.e. blat i pasta), a fi de poder realitzar comparacions entre productes. L'elecció dels productes específics es realitzarà tenint en compte les necessitats del Comitè Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE).

Pel que fa a l'anàlisi de les decisions d'adopció de l'agricultura ecològica, l'equip investigador va desenvolupar, durant el 2007, un model teòric d'adopció de noves tecnologies sota incertesa. Aquest model ha estat aplicat a l'estudi de les decisions d'adoptar tècniques de producció ecològica d'una mostra d'explotacions de cereals espanyoles. Els resultats mostren que la incertesa i el risc expliquen parcialment les baixes taxes d'adopció. Així mateix, els resultats també indiquen que els majors preus pagats per a la producció ecològica i les subvencions a l'adopció, constitueixen instruments poderosos per a fomentar l'agricultura ecològica. Els resultats de l'estudi es recullen en un article científic actualment en avaluació per a possible publicació a la revista *Agricultural Economics*.

Per altra banda, l'equip investigador també ha portat a terme una enquesta a productors de vinya ecològica i convencional de Catalunya. Amb aquesta enquesta s'ha recollit informació sobre les característiques socio-econòmiques de l'agricultor, així com sobre les seves actituds i opinions en relació a l'agricultura ecològica i convencional. També s'han recollit detalls sobre les característiques físiques i econòmiques de l'explotació agrícola. Actualment els resultats de l'enquesta estan essent informatitzats i s'espera que durant el 2008 es pugui realitzar l'anàlisi dels mateixos.

▪ **Els efectes de les mesures del desacoblament de la PAC sobre decisions de producció**

Una característica essencial de la política agrícola als països desenvolupats és la protecció que ofereix a les rendes agrícoles (Gardner, 1992 i 2002; i Rude, 2001). Fins fa relativament poc, l'intervencionisme agrícola ha adoptat principalment la forma de mesures de recolzament als preus de mercat. Els últims anys hem assistit a nombrosos processos de reforma de les polítiques agrícoles que han portat canvis en els mecanismes de protecció (Gardner, 1992; Hennessy, 1998; i Rude, 2001). Fins a aquestes reformes, el recolzament al sector agrari es realitzava mitjançant polítiques explícitament lligades a les decisions de producció (polítiques "acoblades" al nivell de producció). Les últimes reformes han intentat desfer aquesta relació mitjançant el procés conegut com "desacoblament".

El desacoblament pretén incrementar l'eficiència econòmica de les polítiques (Gardner 1992) al mateix temps que se segueix recolzant les rendes agrícoles. Idealment, el procés de desacoblament hauria de crear condicions de producció sota les quals les decisions de producció s'adoptessin tenint únicament en compte els factors de mercat.

Aquest projecte d'investigació pretén estudiar els efectes que les mesures de desacoblament recentment adoptades poden tenir sobre les decisions de producció dels agents econòmics. Reconeixent que l'espectre d'efectes de les mesures de desacoblament pot ésser molt ampli, el nostre projecte s'ha centrat, durant l'any 2007, en quatre aspectes principals: 1) els impactes sobre l'aprofitament de la terra agrícola; 2) els efectes sobre els marges intensius i extensius de producció; 3) les conseqüències sobre l'eficiència tècnica de les explotacions; i 4) les repercussions sobre les decisions d'inversió. Els resultats obtinguts es resumeixen a continuació.

En relació al primer punt, l'equip investigador ha desenvolupat un model teòric que permet analitzar els efectes del desacoblament sobre la diversificació de la producció agrària i la retirada de terres. El model ha estat aplicat a l'estudi dels efectes de la política agrícola nord-americana sobre una mostra d'explotacions de Kansas. Els resultats mostren que el desacoblament tendeix a reduir els cultius tradicionalment subvencionats a favor d'altres de menys protegits i de la retirada de terres. El resultat de l'estudi es recullen en un article científic que s'ha publicat a la revista Applied Economics.

Quant al segon objecte d'anàlisi, també s'ha desenvolupat un model teòric de producció sota incertesa que mostra la dificultat d'anticipar els efectes del desacoblament sobre els marges intensiu i extensiu de producció, i la necessitat de portar a terme estudis empírics que permetin esclarir aquesta qüestió. Els resultats d'aquest treball es recullen en un article científic actualment en avaluació per a possible publicació en una revista de reconegut prestigi internacional. L'equip investigador ha treballat també per determinar els impactes de la política sobre l'eficiència tècnica de les explotacions (tercer objecte d'estudi). Per això ha desenvolupat un model teòric que ha estat aplicat a l'anàlisi d'una mostra d'explotacions de cereals de Kansas. Els resultats, que han estat publicats a la revista Australian Journal of Agricultural and Resource Economics, mostren que el desacoblament ha incrementat lleugerament la ineficiència tècnica de les explotacions agrícoles estudiades. Finalment, en el marc d'aquest projecte s'ha començat a treballar en l'anàlisi dels efectes del desacoblament sobre les decisions d'inversió d'una mostra d'explotacions de cereals espanyoles. L'estudi es troba encara en una fase inicial d'elaboració.

(Els projectes competitiu europeus i nacionals no augmenten respecte l'any anterior perquè s'està al 100% de les possibilitats d'EJC.)

II.2. Contractes i encàrrecs de serveis R+D+T

II. 2.1. Observatoris i Encàrrecs de serveis R+D+T:

Títol del projecte: **Impacte de la campanya de Nadal de publicitat del vi i cava a Catalunya.**

Entitat finançadora: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya.

Num. d'entitats participants: 1

Durada: 2007-2008

Pressupost finançat: 28.620€

Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Posicionament dels vins catalans al canal HORECA.**

Entitat finançadora: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya.

Num. de entitats participants: 1

Durada: 2007

Pressupost finançat: 13.224€

Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Observatori del vi**
Entitat finançadora: DAR
Durada: 2007-2008
Pressupost finançat: 30.000€
Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Observatori de la Llet**
Entitat finançadora: DAR
Durada: 2006-2007
Pressupost finançat: 36.000€
Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

II. 2.2. Contractes:

Títol del projecte: **PORTA22: fitxes ocupacionals**
Entitat finançadora: Barcelona Activa, Ajuntament de Barcelona
Durada: 2007-2008
Pressupost finançat: 5.300€
Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Descripció dels convenis existents:

II. 2.1. Observatoris i Encàrrecs de serveis R+D+T:

▪ Observatori de la llet a Catalunya

Iniciat el Març de 2006. Cada any es preveu la realització de dos informes de gestió econòmica de les explotacions de vaques de llet, un relatiu al primer semestre (que es publicarà el mes de setembre) i l'altre a tot l'exercici anual (que és publicarà el mes de març). Durant 2007 s'han presentat tres informes: dos referents a l'Evolució dels preus al consum i al productor, respectivament i el tercer sobre els principals resultats de la gestió tècnica econòmica de les explotacions referents al primer semestre de 2007

▪ Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava a Catalunya

S'inicia l'encàrrec de col·laboració de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava. Per tant, el 2007 és el seu primer any de funcionament.

Els objectius d'aquest Observatori són proporcionar un sistema d'informació tècnic - econòmic, que serveixi per ajudar en la presa de decisions dels agents involucrats en el sector vitivinícola a Catalunya, així com proporcionar informació divulgativa sobre el sector.

En aquest primer any i des del CREDA, s'han publicat dos butlletins informatius i, un tercer, lliurat per a publicació.

La informació que contenen els butlletins és divulgativa i es dona en format gràfic - numèric.

Paral·lelament, s'han anat presentant llistats d'estudis científics publicats en relació amb el sector vitivinícola, que poden ser interessants per aquest.

El primer butlletí presentat va ser al juny del 2007. Aquest primer butlletí explora el sector vitivinícola català, recopilant informació sobre aquest en les seves diferents vessants. Així, inclou una caracterització de la fase agrària, de la fase vinícola i del seu comerç i consum.

El segon butlletí de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava, es va presentar al setembre del 2007 i es va fer públic per part del DAR, uns mesos després, un cop finalitzada la fase final de revisió. En aquest butlletí el tema principal són els preus. Es segueix l'evolució dels preus en tota la fase de la cadena vitivinícola, des del preu percebut pel pagès fins al preu de consum.

El tercer butlletí de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava, presentat per publicar a finals del 2007, tracta majorment la reforma de l'OCM del vi. En aquest butlletí es realitza una recollida d'informació sobre l'evolució de l'OCM vitivinícola i les mesures adoptades, analitzant en la mesura del possible quins han estat els efectes d'aquestes mesures sobre el sector vitivinícola català.

En aquest butlletí s'inclou tanmateix un apartat sobre l'evolució dels preus al consum, continuant amb les observacions iniciades pel butlletí número 2. Aquestes observacions s'aniran generant amb caràcter de continuïtat.

Conjuntament, s'inclou un resum dels estudis realitzats l'any 2007 en el marc de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava. Els estudis realitzats han estat tres: un portat a terme per la URV (Universitat Rovira i Virgili) i, dos realitzats pel CREDA.

▪ **Impacte de la campanya de Nadal de publicitat del vi i cava a Catalunya**

Objectius:

Aquest treball s'ha centrat en analitzar l'impacte de la campanya de publicitat sobre el vi i el cava català que va realitzar l'INCAVI durant el Nadal del 2007.

Prenent com a centre d'interès el consumidor, aquest projecte ha mesurat:

- el grau de coneixement dels vins catalans amb Denominació d'Origen (notorietat espontània, notorietat suggerida i fidelitat),
- les actituds i percepcions vers els vins de qualitat, i,
- les preferències i les intencions de compra dels consumidors.

Tanmateix, s'ha recollit informació sobre els hàbits de compra i consum.

Finalment, s'ha analitzat l'impacte de la campanya de publicitat de Nadal de l'INCAVI i s'ha consultat sobre la impressió que ha causat aquesta.

Metodologia:

Per tal d'obtenir aquesta informació, es realitza una enquesta a 700 compradors habituals d'aliments majors de 18 anys residents a l'àrea metropolitana de Barcelona, amb un nivell de confiança del 95,5%.

El disseny de la mostra ha estat bietàpic i estratificat per tipus d'edat i gènere. Les **dues etapes** han estat abans i després de la campanya publicitària del Nadal. El segon qüestionari va ser idèntic al primer, introduint únicament vídeos i documents gràfics de la campanya, per tal d'analitzar el grau de record i la possible modificació del grau de coneixement dels vins catalans i del seu comportament de compra.

Resultats:

- La campanya publicitària de Nadal de l'INCAVI no ha modificat substancialment el grau de coneixement i els hàbits dels consumidors catalans. No obstant, aquesta ha estat valorada molt positivament i entesa correctament.
- El consumidor associa correctament el concepte de D.O.: a ORIGEN (1er) i a QUALITAT (quan és suggerit).

- El grau de coneixement dels consumidors sobre les D.O. Catalanes és relativament baix, fet que no sorprèn degut al gran nombre de D.O. existents. Afegir que, en estudis paral·lels en d'altres CCAA amb moltes D.O. s'han obtingut conclusions similars.
- Entre les D.O. Catalanes, Penedès, Priorat, Alella i Catalunya, són les més reconegudes. Malgrat això, molt pocs consumidors han estat capaços d'associar marques específiques amb les seves D.O. corresponents.

Es pot suggerir:

- La necessitat de potenciar campanyes genèriques menys intenses però amb major durada en el temps (no associar exclusivament els vins catalans a l'època nadalenca), a la vegada que es fan seguiments de la seva efectivitat, tant quantitativa com qualitativa.
 - Un cop assolit un grau de coneixement acceptable, seria recomanable llençar campanyes més específiques (per D.O. o inclús per empreses/cellers individuals)
 - L'excepció podria ser Penedès i Priorat, ja més consolidades.
- **Posicionament dels vins catalans al canal HORECA.**

Objectius:

- Caracteritzar el sector restaurador des del punt de vista de les seves compres de vi
- Analitzar els atributs que consideren rellevants els restauradors a l'hora d'adquirir una determinada marca o un determinat origen
- Analitzar el posicionament competitiu dels vins amb D.O. catalans en relació a d'altres D.O., segons el punt de vista dels restauradors
- Analitzar les preferències a l'hora d'adquirir vins i descriure el seu "modus operandi"
- Establir orientacions sobre les possibles estratègies futures de comercialització dels vins D.O. catalans en el sector Horeca

Metodologia:

Per tal d'obtenir aquesta informació, es realitza una enquesta a 170 restaurants i hotels de la ciutat de Barcelona, de dues o més forquilles o de tres i més estrelles, respectivament, amb un nivell de confiança del 95%.

La mostra es va estratificar per tipus d'establiment i categoria

Resultats:

- Les D.O. Catalanes - excepte Penedès, Priorat i Catalunya - no arriben a assolir la seva presència en el 50% dels restaurants. En alguns casos, aquesta no arriba ni al 25% → manca de penetració de les D.O. Catalanes en el sector HORECA. D'altra banda, la presència de vins de països del nou món no arriba tampoc al 25%

- Existeix un cert immovilisme en el sector HORECA → modifica la seva carta de vins entre 1 i 2 vegades l'any

- El sector de la distribució té una influència cabdal a l'hora de determinar els vins que entren al canal HORECA.

- L'elevat nombre de proveïdors amb els que treballen els restaurants (6,95 de mitjana),

- L'elevat grau de satisfacció dels restauradors amb els seus proveïdors (8,29 / 10)

La majoria de proveïdors són especialistes en vins, característica que cerquen els restauradors

Quant a la **formació i a la informació** dels restauradors respecte el sector del vi i el vi com a producte, aquesta **no és gaire elevada** (extrapolat a partir de qüestions relacionades amb l'assistència a cursos, la consideració pròpia sobre el nivell d'informació i la subscripció o no a revistes especialitzades). Tanmateix, el **proveïdor té importància també en l'oferta de cursos de formació.**

Quant a la **percepció dels restauradors** sobre els **vins amb D.O. catalana**, es pot concloure que aquests **haurien de millorar el seu posicionament**

Els atributs més cercats en un proveïdor són: la **serietat**, **l'entrega immediata** (ambdós relacionats) i **l'especialització**. Aquests atributs generen la **confiança** del restaurador, el que proporciona **l'autorealització** com a professional.

S'observa com el restaurador valora tanmateix la **disposició d'una àmplia gamma de vins** (principalment vins d'Espanya i del món i, en segon lloc, vins de Catalunya), per tal de **satisfer els gusts dels clients**, el que proporciona **l'autorealització** com a professional, així com el **respecte** per part de la **clientela**

II. 2.2. Contractes:

PORTA22: fitxes ocupacionals

Contracte signat amb Barcelona Activa per dur a terme l'actualització de les fitxes ocupacionals del sector de l'alimentació de Porta 22. La segona part del contracte correspon a l'elaboració de dos informe sectorials del sector de l'Alimentació amb les principals dades estadístiques d'ocupació i tendències de la demanda. El primer informe s'ha elaborat durant el 2007. I el 2008 s'elaborarà el segon informe sectorial.

III. TRANSFERÈNCIA DE TECNOLOGIA

III.1. Conferències i seminaris impartits, per invitació

GIL, J.M., 2007. *¿Qué podemos aprender de las series de precios origen destino acerca de la transmisión de precios del productor al consumidor? Dos ejemplos: Tomate y carne de ovino.* Seminari impartit al Ministeri de Agricultura, pesca i Alimentació. Madrid. 21 Març.

GIL, J.M., 2007. *Las posibilidades de expansión de la Agricultura Ecológica.* Conferència impartida a la "Escuela de Pastores de Fortanete", Teruel. 27 Abril

GIL, J.M., 2007. *Food safety issues and research in Spain.* Workshop on Integration of macro & micro cost-benefit analysis regarding food safety regulations and beyond. Bonn, Junio, 5.

III.2. Congressos organitzats pel centre

I Congrés Internacional d'Associacions d'Economistes Agraris del Mediterrani, en col·laboració amb la International Association of Agricultural Economists (IAAE), la European Association of Agricultural Economics (EAAE) i l'Associació Espanyola d'Economia Agrària (AEEA). Barcelona, 23-25 Abril 2007.

IV. PUBLICACIONES

IV.1. **Articles científicos**

ANGULO A.M., GIL J.M., 2007. Spanish demand for food away from home: a panel data approach. *Journal of Agricultural Economics*, 58 (2), 289-307

ANGULO A.M., GIL J.M., 2007. Risk perception and consumer willingness to pay for certified beef in Spain. *Food Quality and Preference*, 18 (8-Diciembre), 1106-1117

ANGULO, A.M., GIL, J.M., 2007. Spanish consumers' attitudes and acceptability towards GM food products. *Agricultural Economics Review*, 8(1).

BEN KAABIA, M., GIL J.M., 2007. Asymmetric price transmission in the Spanish lamb sector. *European Review of Agricultural Economics*, 34(1), 53-80

COSTA-FONT, M., SERRA, T., GIL, JM., GRAS, A. 2007. Explaining Low Farm-Gate Prices in the Catalan Wine Sector. *International Journal of Wine Business Research* (En prensa)

DHEHIBI, B., GIL J.M., ANGULO, AM., 2007. Nutrient effects in consumer demand systems: evidence from panel data. *Food Economics*, 4(2), 89-102

GIL, J.M., BEN KAABIA, M., CHEBBI, H., 2007. Macroeconomics and Agriculture in Tunisia. *Applied Economics*. (En prensa)

LAMBARAA, F., SERRA, T., GIL J.M. 2007. Technical efficiency analysis and decomposition of productivity growth of Spanish olive farms. *Spanish Journal of Agricultural Research*, 5(3), 279-290

NOOMENE, R., GIL, J.M., 2007. El consumidor español y los alimentos modificados genéticamente. *ITEA*, 103 (3-Septiembre), 127-155

PEREZ P., GIL J.M., SIERRA I., 2007. Technical efficiency of sheep production systems in Spain. *Small Ruminant Research*, 69, 237-241.

SERRA, T., ZILBERMAN, D., GIL, JM. 2007. The effects of decoupling on land allocation. *Applied Economics* (En prensa)

SERRA, T., ZILBERMAN, D., GIL, JM. 2007. Farms' Technical Inefficiencies in the Presence of Government Programs. *Australian Journal of Agricultural and Resource Economics*, 52(1), 57-76.

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., BARREIRO, J., 2007. Decomposition of the aggregated value of agricultural multifunctionality: combining contingent valuation and the analytic hierarchy process. *Journal of Agricultural Economics*, 58 (1), Pág. 1-24

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., ARRIAZA, M., 2007. Are Citizens Willing to pay for Agricultura multifunctionality? *Agricultural Economics*, 36, Pág. 307-321

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., 2007. Valoración de la multifuncionalidad agraria: una aplicación a través del método de los experimentos de elección. *Estudios de Economía Aplicada*, 25 (1), Pág. 1-37

ARRIAZA, M., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., KALLAS, Z., 2007. Valoración económica del carácter multifuncional de sistemas agrarios extensivos. *Informe anual del sector Agrario en Andalucía 2006*, Pág. 431-461.

ARRIAZA, M., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., KALLAS, Z., 2007. Análisis de la demanda de productos locales y ecológicos en la zona de Jerez de la Frontera. *Estrategias de diversificación del sector alimentario de Jerez de la Frontera*, Pág. 277-285.

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., BARREIRO, J., 2007. Oferta y demanda de los bienes y servicios públicos en la agricultura española. *La Multifuncionalidad de la agricultura*, Pág. 109-131.

ARRIAZA, M., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., KALLAS, Z., 2007. Demanda social a favor de la multifuncionalidad en sistemas agrarios de baja productividad. *La Multifuncionalidad de la agricultura*, Pág. 151-168.

IV.2. Comunicacions presentades a congressos

DARIDAN, D., GIL, J.M., 2007. La production porcine espagnole, entre croissance et consolidation. 39èmes journées de la Recherche Porcine, París, Febrer, 6-8.

BEN KAABIA, M., GIL, J.M., 2007. The EU demand for imports of virgin olive oil. I Mediterranean Conference of Agro-food Social Scientists, Barcelona, Abril, 23-25.

COSTA-FONT, M., GIL, J.M., 2007. Structural Equation Modelling of Consumer Acceptance of genetically Modified Food (GM) in

the Mediterranean Europe: Spain, Greece and Italy. I Mediterranean Conference of Agro-food Social Scientists, Barcelona, Abril, 23-25.

LAMBARRAA, F., SERRA, T., GIL, J.M., 2007. Are the Spanish citrus farms efficient? I Mediterranean Conference of Agro-food Social Scientists, Barcelona, Abril, 23-25.

SERRA, T., ZILBERMAN, D., GIL, J.M., 2007. An Investigation of the Effects of Decoupling on Farms' Technical Inefficiencies. Annual Meeting of the American Agricultural Economics Association. Portland, Oregon (Estats Units), 30 Juliol - 1 Agost.

SERRA, T., ZILBERMAN, D., GIL, J.M., 2007. Differential uncertainties and risk attitudes between conventional and organic producers. The case of Spanish COP farmers. Annual Meeting of the American Agricultural Economics Association. Portland, Oregon (Estats Units), 30 Juliol - 1 Agost.

COSTA-FONT, M., SERRA, T., GIL, J.M., GRAS, A. 2007. Explaining Low Farm-Gate Prices in the Catalan Wine Sector: a Delphi Study. VI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria, Albacete, Setembre, 19-21

LAMBARRAA, F., SERRA, T., GIL, J.M., 2007. Technical efficiency and productivity in Spanish citrus farms. VI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria, Albacete, Setembre, 19-21.

ULLOA, R., GIL, J.M., 2007. Valor de marca y Comportamiento del Consumidor: una aplicación a la IGP "Ternasco de Aragón". VI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria, Albacete, Setembre, 19-21.

BEN KAABIA, M., GIL, J.M., 2007. Asimetrías en la transmisión de precios en el sector del tomate en España. VI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria, Albacete, Setembre, 19-21.

LESKOVAR, M., GIL, J.M., BEN KAABIA, M., 2007. Decisiones óptimas de comercialización de los almacenes frigoríficos de manzana en Argentina. VI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria, Albacete, Setembre, 19-21.

AKAICHI, F., GIL, J.M., 2007. Subastas experimentales y disposición a pagar por un producto "de la tierra": la Mongeta de Ganxet. VI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria, Albacete, Setembre, 19-21.

LAMBARRAA, F., 2007. The impact of the CAP reforms on the efficiency of the COP sector in Spain. EAAE PhD Workshop, Rennes, França. Setembre, 4-5.

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., ARRIAZA, M., 2007. Willingness to pay for agricultural multifuncionalidad of extensive agricultural systems. VI Congreso Nacional de Economía Agraria. Albacete. Setembre, 19-21.

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., ARRIAZA, M., 2007. Demand for non-commodity outputs from Spanish extensive agricultural system. I Mediterranean Conference of Agro-Food Social Scientists. 103rd EAAE Seminar. Barcelona, Abril, 23-25.

KALLAS, Z., GÓMEZ-LIMÓN, J.A., ARRIAZA, M., 2007. Demand for local and organic products in Southern Spain. I Mediterranean Conference of Agro-food Social Scientists. 103rd EAAE Seminar. Barcelona, Abril, 23-25.

IV.3. Tesis Master dirigides

GIL J.M., director de la tesis master del Instituto Agronómico Mediterráneo de Zaragoza. "Factores determinantes de la disposición a pagar por la Mongeta Ganxet: evidencia a partir de una subasta experimental", realizada por Faiçal Akaichi, Juliol 2007.

V. ALTRES ACTIVITATS

V.1. Revisors de revistes científiques

José Mª Gil:

- European Review of Agricultural Economics
- Journal of Agricultural Economics
- Journal of Agricultural and Resource Economics
- Agricultural Economics
- Applied Economics
- British Food Journal
- Food Quality and Preferences
- Agricultural Economics Review
- Investigación Agraria. Economía
- Revista Española de Economía Agraria
- ITEA

Teresa Serra:

- Journal of Econometrics
- American Journal of Agricultural Economics
- European Review of Agricultural Economics
- Agricultural Economics
- Journal of Agricultural Economics
- Review of Agricultural Economics
- Agricultural and Food Science
- Economía Agraria y Recursos Naturales
- Revista Española de Estudios Agrosociales y Pesqueros
- Spanish Journal of Agricultural Research

Montse Costa:

- Food Policy

V.2. Seminaris organitzats al CREDA el 2007

Títol: Curs introductor de SAS. Ponent: Teresa Serra- Devesa, CREDA-UPC-IRTA. Data 22 de Gener al 6 de Febrer 2007.

Títol: Curs de GAUS i RATS. Ponent: Monia Ben Kaabia, Departament d'Anàlisi Econòmics de la Universitat de Saragossa. Data 20 al 22 de Febrer 2007.

Títol: Factors determinants de la disposició a pagar per la mongeta del Ganxet: evidència a partir d'una subhasta experimental. Ponent: Faiçal Akaichi, CREDA-UPC-IRTA. Data 16 de Juliol 2007.

Títol: Valoración económica de impactos ambientales. Ponent: Begoña Álvarez Farizo, Instituto de Economía y Geografía. Data 17 d'Octubre 2007.

Títol: The role of trust in European food networks. Ponent: Melanie Fritz, Department for Food and Resource Economics. Data 22 de Novembre 2007.

Títol: Caracterización municipal del desarrollo agropecuario y su nivel tecnológico. Ponent: Prof. Rafael Trueta, Profesor de la Facultat de Medicina, Veterinària i Zootècnia de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic. Data: 13 de Desembre 2007.

V.3. Estadetes i col·laboracions en altres països

- Estadetes

Montserrat Costa Font: dins el marc del projecte europeu CoExtra, estada de 3 mesos a la **Universitat de Reading**, Reading, Regne Unit, Octubre 2007-Gener 2008

Fátima Lambarra: becada per AGAUR com a "scholar visitant", estada de 6 mesos a la **Universitat de Pensylvania**, Estats Units, Març 2007-Agost 2007

- Cooperacions amb altres institucions

Universitat del Bio Bio (Xile). Cooperació per la posada en marxa d'un Magister en Agronegocios. Comença l'agost de 2007

Institut de Ciències i Tecnologia Agrícoles (ICTA) de Guatemala. Cooperació pel desenvolupament d'estudis conjunts en l'àrea de l'economia, sociologia i política agràries

VI. PERSONAL DEL CENTRE A 31 DE DESEMBRE DE 2007

VI.1. Personal RDT

José Mª Gil. Dr. Econòmiques. Director
Teresa Serra. Dra. Econòmiques. Adscrita IRTA
Oscar Alfranca. Dr. Econòmiques. Adscrit UPC
Zein Kallas. Dr. Enginyer Agrònom. Adscrit UPC
Mª Carmen Barco. Llicenciada Econòmiques. Adscrita UPC

VI.2. Personal RDT en formació

Montserrat Costa. Enginyera Agrònoma. Adscrita UPC
Fatima Lambarra. Enginyera Agro-Economista. Adscrita UPC
Fayçal Akaichi. Enginyer Agrònom
Rodrigo Romo. Llicenciat en Administració d'Empreses
Islam Hassouneh. Llicenciat en Màrqueting
Amr Radwan. Llicenciat en Economia Agrària

VI.3. Personal serveis científic tècnics

Cristina Escobar. Enginyera Agrònoma (doctorant)
Miquel Àngel Garrote. Enginyer Agrònom

VI.4. Personal de Suport i Administració

Anna Pérez. Llicenciada en Publicitat i Relacions Públiques